

រឿងចចក

បទកាកគតិ

នេះបទកាក គតិចរា ចែងចងរឿងរាយ តាមពាក្យពិព្រេងតែងនិយាយ ដំណើរអភិប្រាយ ពីសត្វចចក ។ យោនយក កំណើត កំណាត់កាលកើត ពីងពួនជ្រៀតជ្រក ក្នុងរូងថ្មភ្នំ ធារជំសៀតសិក សព្វថ្ងៃចចក ស្វែងរកអាជនា ។ ប្របណ្ណេអរុ ស្ទឹង ត្រពាំងប្តូរឋាន ជ្រោះជ្រាយបព្វតា លុះយប់ផ្ទាល់ផ្ទាប់ ចុះចាប់មធ្យា តែងបរិភោគា សព្វថ្ងៃប្រក្រតី ។ រូបទាបក្រញី ញ បាទបួនត្បើទេញ កាចខូចអប្រិយ តែងដើរលាកលះ ស្វែងស្វះរកស៊ី ព្រួញនឿយឥន្ទ្រិយ័ ស្តាំងស្តមអាត្មា ។ ពីកាល ក្មេងនៅ មេស្លាប់ចោលទៅ នៅតែនឹងបា នាំដើររកស៊ី ប្របទីផលសា លុះធំកាលណា បាស្លាប់បង់បាត់ ។ ចចកនោះ នៅ ទល់ទុក្ខក្តាត់ក្តៅ ក្នុងថ្លើមប្រមាត់ ឥតមេឥតបា កំព្រាព្រាកព្រាត់ ស្ងប់ស្ងួតស្ងៀមស្ងាត់ ត្រមោចម្នាក់ឯង ។ ចចកគន់ គិត រំពឹងក្នុងចិត្ត រឹងរឹតចំបែង ដើររកអាជនា ភោគាកណ្តែង កណ្តោចឯកឯង ឥតមានគ្នា ។ វេលាចូលដេក ក្នុងទី ដំណេក ត្រូវភ្លៀងរងា ខ្យល់បក់ស្ងប់ស្ងួត ថ្លើមស្ងួតគ្រាំគ្រា ក្រៀមក្រំកំព្រា កំប្រោនពេកពន់ ។ ចចករិះគិត បានឃើញ គំនិត មួយនោះជាលន់ ថាអញត្រូវរក ត្រូវយកប្រពន្ធ ទើបបាននឹងស្រន់ នឹងស្រាលទុក្ខា ។ គ្រាន់ជាគូចៅ ស្នេហានៃប នៅ ក្នុងរូងបព្វតា ចចកគិតច្នោះ ក្រោកស្មោះយាត្រា ត្រាច់ក្នុងព្រឹក្សា ស្រដូតស្រងាត់ ។ ដើរត្រេចតែឯង កណ្តោចក ណ្តែង កំព្រាព្រាកព្រាត់ ត្រមោចត្រមង់នៅក្នុងព្រៃស្ងាត់ ប្រទះហ្វូងសត្វ គោតគោមហិង្សា ។ ទន្សោងទន្សាយ ដំរីប្រើស ទ្រាយ ឈ្នួសក្តាន់ស្តុករា រមាសរមាំង ខ្លាំងខ្លាំងខ្លាំងខ្លា ដើររកភោគា សឹងសត្វយ៉ងឃ្នង ។ ចចកឃើញសត្វ សាហាវ រង្កាត់ ច្រើនក្រែកន្លង កៀងកាល់គូវា ខៀវខ្លាវរឹងកង គិតភ័យកន្លងស្ទើរបាត់ស្មារតី ។ ខំដើររំលង ចៀសសត្វយ៉ងឃ្នង បានដល់ទីស្ទឹងមួយថ្លាជ្រះ ត្រចះយល់ដី ចចកចាប់ត្រី ចម្អុតកាយយា ។ ហើយហែលឆ្លាស់ឆ្លង ស្ទឹងនោះរំលង ដល់ ត្រើយគង្កា ត្រេចក្នុងរោង ចន្លោះអធ្វា មានរូងគុហា ជិតជើងគីរី ។ ចចកចូលជិត ប្រុងប្រាណមូលមិត្ត មៀងមើលរកញី ខិនចុះងើបងើត ចំអើតមើលទី ក្សិណនោះមានញី ចចកមួយណា ។ នៅក្នុងរូងថ្មសិលាដ៏ល្អ ក្បាលសមកាយយា ចចក ឈ្មោលគិតក្នុងចិត្តថា គួរអញសួរ សាបន្តិចទើបបាន ។ ទើបឈ្មោលហារក ថាប្អូនពន្លក មិត្តមុំកល្យាណ នៅក្នុងរូង ថ្ម ល្អៈល្អៈច្រើនប៉ុន សព្វថ្ងៃតើមាន ប្តីជាគូគ្រង ។ ឬនៅឯកឯង ប្អូនអើយច្បូវថ្លែង ប្រាយប្រាប់បងផង ឱ្យបងរសាយ ក្នុង កាយនេះហោង បើឥតគូគ្រងបងសុំស្នេហា ។ ចចកញីស្តាប់ ងាកហើយថ្លែងប្រាប់ ថាអ្នកសោភា ប្អូននៅសព្វថ្ងៃ អាស្រ័យគុហា មិនមាននរណា ជាគូឡើយនៃ ។ កាលដើមមានមេ មានបាបំពេ ឱបក្រុងសព្វថ្ងៃ ឥឡូវមេបា មរណា ក្សិណក្ស័យ ប្អូននៅសព្វថ្ងៃ កំព្រាពេកពន់ ។ ឈ្មោលឮដូច្នោះ ព្រីព្រួចពុងពោះ ហឫទ័យទោរទន់ ទើបឆ្លើយតបថា ប្អូន ភ្លាស្តូនគន់ ប្អូនអើយបងគន់ បងគិតអនិច្ចា ។ អាសូរឬនស្អូន មាសមិត្តខ្លឹមខ្លួន កំព្រាឯកា ដូចកលខ្លួនបង សៅហ្មង ចិន្តា សព្វថ្ងៃបងមហា ព្រួយណាស់ប្អូនអើយ ។ ចចកញីស្តាប់ ពាក្យឈ្មោលថ្លែងប្រាប់ ឆ្លើយថាអ្នកអើយ ប្អូនស្តាប់ ពាក្យអ្នក ជៀងជាក់ទៅហើយ ក្នុងចិត្តឥតស្បើយ កើតទុក្ខទៀតថ្មី ។ ប្អូនចង់សូមសួរ ហោមហាមិនគួរ ត្បិតខ្លួនជាស្រី អ្នកថាព្រួយចិត្ត ព្រោះគិតរឿងអ្វី ប្រុសប្រាជ្ញប្រិមប្រិយ ប្រាយប្រាប់ប្អូនវា ។ ឈ្មោលថាមាសមិត្ត បងព្រួយព្រោះគិត ដល់គួរស្នេហា គ្មានគ្នាជាពីរ ចំណេរអនា គតបងហោមហា ថប់ណាស់មាសបង ។ ញីថាប្រុសអើយ កុំថប់អ្វីឡើយ ប្អូន ធានារង វិះរកជួយគិត តាមចិត្តអ្នកបង ត្រង់តាមបំណង ចិត្តអ្នកប្រាថ្នា ។ ឈ្មោលថាមាសមិត្ត បងបងផ្ញើចិត្ត ផ្ញើដូង ដីវា នៅលើប្អូនស្អូន សូមនួនមេត្តា បងមិនប្រាថ្នា ដទៃពីពៅ ។ ញីឆ្លើយថាអ្នក ចិត្តចង់រួមរក្ស មូលមួយលំនៅ ផ្ញើដូង ចិន្តា ស្នេហាតទៅ និងប្អូននេះកូរ ពេញមហាអរពេក ។ ប៉ុន្តែប្អូនយល់ ប្អូនគិតទៅដល់ ឆ្ងាយឆ្ងល់ចំឡែក ឋានអ្នកនាយ

សប្បាយអនេក មានញីយ៉ាងឯក គុគួរស្នេហា ។ ម្តេចអ្នកមិនមាន ចិត្តចាប់ចង់បាន ជាគុដីវា ហើយប្រែលាកលះ ស្វែង
ស្វះយាត្រា ក្នុងព្រៃអធ្មា មកដល់ឋានអាយ ។ ឈ្មោលស្តាប់ឆ្លើយឆ្លាស់ ថាហែប្អូនមាស មានរូបឆោមឆាយ ឆោមឆើត
ទងវង ឋានបងឯនាយ មែនហើយសប្បាយ ដូចពាក្យប្អូនថា ។ គឺមោះបងរក គុគាប់នឹងយក ជាតិជាពនិតា នឹងធ្វើចិត្ត
ខ្លួន ដូចស្នូននេះណា គ្មានសោះបងមហា ចប់ពេកនាងអើយ ។ ហេតុនោះបងស្វះ បងស្វែងលាកលះ មកដល់ឋាន
អាយ បងប៉ងធ្វើខ្លួន លើន្នូនឆោមឆាយ ព្រួយនឿយអង្គកាយ ម្តេចៗមិនគិត ។ លែងតែប្អូនស្រី មាសមានមេត្រី មេត្តា
មូលមិត្ត មូលមួយចិន្តា ស្នេហាជួបជិត ជួបចាប់ប្រព្រឹត្ត ជាគុវាសនា ។ ញីស្តាប់ឆ្លើយឆ្លៀត ឆ្លើយឆ្លងវិញទៀត ថាប្រុស
ស្នេហា ពាក្យក្រៅល្អល្អ៖ គួរសះសង្ហា ល្ងងលោមចិន្តាបានហើយបោះបង់ ។ ឈ្មោលឆ្លើយថាហែ ប្អូនមានថ្លើមថ្លៃ
បណ្តូលសាច់ស- ង្សារសមសោភា កាយារវង្ស រវាសអស់អង្គ អស់តតសង្ស័យ ។ បងមហាស្រឡាញ់ ប្អូនមាសឈ្នួយ
ឆ្ងាញ់ ចាប់ចិត្តអាស័យ អាឡោះលើសលន់ ពេកពន់ក្រាសក្រែក ពុំបានបងក្ស័យ ជីវិតជាម្តង ។ ឈ្មោលថាតែម៉្លោះ ចូល
ជិតចំពោះ ផ្ទឹមផ្ទាប់ហើយហោង ថើបថ្ពាល់ព្រឡឹក ចំតិតឆ្អឹងខ្នង ថាហែមាសបង នាងកុំខេខឹង ។ បំណាច់បងមក រកប្អូន
ពន្លក ឆ្លងអូរឆ្លងស្ទឹង មិនស្តាយជីវិត ព្រោះចិត្តរំពឹង ទុកប្អូនព្រលឹង ជាដួងស្នេហា ។ ញីអៀនអន់អាក់ ខិនមុខទុកភក្រ្ត
ចូលចិត្តចិន្តា សេពសុខក្សេមក្សាន្ត ក្នុងឋានគុហា ទើបឈ្មោលលោមថា ព្រលឹងបងណា ។ បងចង់នាំពៅ ខិះខិពេញ
ក្តៅ ក្នុងចិត្តចិន្តា អញចង់តែអត់ សង្កត់ខ្យល់វ៉ា ឱ្យស្លាប់មរណា កុំឱ្យវេទនា ។ ដល់គិតវែងទៅ ក្រែងកើតហ្មងសៅ កើត
កេរ្តិ៍និន្ទា ថាឱ្យចចក កំព្រកមោហា ក្សីណាក្ស័យជន្មា ព្រោះញីបញ្ឆោត ។ បើនឹងស្លាប់រស់ ឱ្យពួកក្តីយស គេមានកំណើត
មានពាក្យសរសើរ ថាយើញកោត ចចកនេះសោត ពេញហៅហានក្លា ។ គិតហើយបោលទៅ ជិតទឹករណ្តៅ ថាយើង
នរណា បង្កើតជាក្តៅ ហ្មងសៅចិន្តា ងើយមើលមេយថា យើក្តៅព្រោះថ្ងៃ ។ អើអញជាតិនេះ លំបាកទាំងម៉្លោះ ព្រោះត្បើន
ទាបក្រែក កើតជាចចក កំព្រកចង្រៃ ជាតិក្រោយអញថ្មៃ អញសូមសច្ចា ។ ទោះបីកបកើត យោនយកកំណើត ជាតិណា
ភពណា អញសូមសម្រេច សេចក្តីប្រាថ្នា កើតជាសុរិយា រុងរឿងរង្សី ។ កាលនោះមានយក្ស ប្រេតមួយសំណាក់ បិត
ឋានប្រក្រតី នៅលើបព្វតា ទៀបនាវីថី យក្សព្រលឹង ចចកប្រាថ្នា ។ យក្សគិតថាអើ មហាលាភណ្ណាសំតើ នឹងបាន
ភោជនា ត្រកាលចំណី ល្អក្រែកថ្លៃថ្នាំ នឹងបរិភោគ្តា នូវសាច់ចចក ។ គួរអញកាឡា ជាអង្គតន្រ្តា ប្រាប់វាឱ្យយក សាច់
ឈាមជាទាន នឹងបានរិះរក កំណើតបានមក កើតជាសុរិយា ។ យក្សគិតដូច្នោះ កាឡាចំពោះ ជាអង្គតន្រ្តា ហិចហោះ
ច្រៀវច្រែ លើផ្ទៃវេហា ហើយមានវាចា សាកសួរមេត្រី ។ ថាហែចចក អ្នកត្រេចដើរមក ពីណារកអ្វី ចចកក្រឡេក ឈ្នៀង
ភ្នែករំពៃ ស្មានអង្គកោសិយ ទើបទូលទៅថា ។ បពិត្រព្រះឥន្ទ្រាទ្រើសនរិន្ទ ឥសូរសុជាតា ខ្ញុំមកស្មានស្មោះ ចំពោះប្រាថ្នា
យកទៅឱ្យញី ត្បិតមានផ្ទៃពោះ ចិត្តស្មោះចង់ស៊ី ត្រីក្នុងជលធី ទើបឆ្ងាញ់ណាស់ណា ។ ហេតុនេះខ្ញុំមក រុករានរិះរក ស
មុទ្រមច្ឆា ដើរជាន់គ្រោះក្តៅ ហ្មងសៅចិន្តា ពុរពងបាទា រន្ធត់អង្គប្រាណ ។ បែកញើសហូរហាត់ ក្តៅណាស់ប្រាកដ ពុំអាច
អត់បាន ព្រោះថ្ងៃចាំងចែង សូរ្យសែងច្រើងថ្កាន ទើបខ្ញុំប្រណិធាន អធិដ្ឋានថា ។ បើខ្ញុំនឹងកើត យកជាតិកំណើត ក្រោយ
ខ្ញុំប្រាថ្នា តាំងចិត្តចង់បាន ដូចគ្មានចិន្តា កើតជាសុរិយា ប្រាកដដូចបង ។ បពិត្រឥន្ទ្រា សូមស្តេចមេត្តា ជួយខ្លួនខ្ញុំផង
ធ្វើម្តេចនឹងបាន ដូចគ្មានបំណង ប្រេតយក្សឆ្លើយឆ្លង ថាងាយណាស់ណា ។ បើចៅចង់បាន ដូចចិត្តចំណាន បំណង
ប្រាថ្នា ចូរចៅផ្តិលផ្តាច់ សម្រេចជន្មា យកសាច់ឱ្យជា ទានយក្សបិសាច ។ ហេតុអានិសង្ស ជួយជូនទ្រទ្រង់ កើតមាន
អំណាច ជាសែងសុរិយ រស្មីចិញ្ចាច ចិញ្ចែងត្រដាច ដូចចិត្តប្រាថ្នា ។ ចចកស្តាប់គិត ជឿជាក់ចូលចិត្ត ទើបទូលទៅថា
ខ្ញុំចង់ឱ្យទាន សាច់ប្រាណាហើយណា ប្រេតយក្សឆ្លើយថា សាធុពីរដង ។ ប្រេតយក្សថាម៉្លោះ និម្មិតចំពោះ បាំងបាត់ទៅ
ហោង ចចករត់ចេញ បោលខ្មាញ់ជាម្តង គិតថាអញបង បានដូចសេចក្តី ។ ចចកគិតច្នោះ បោលដល់ទឹកចុះ លុយលប
ចាប់ត្រី លុះចាប់ត្រីបាន ដូចគ្មានសេចក្តី ប្រាថ្នាពាំត្រី ឱ្យញីភោគ្តា ។ ញីឃើញឈ្មោលដល់ បានត្រីខ្លាយខ្លួន ទទួល
មច្ឆា បរិភោគផ្សាយផ្សព្វ ស្តប់ស្តល់ចិន្តា ទើបឈ្មោលប្រាប់ថា ហែប្អូនពិសី កាលបងទៅយក មច្ឆានាំមក ឱ្យប្អូន

ប្រិមប្រិយ ហៅមហាព្រួយប្រាណ ពុំក្បានណាស្រី ស្ទើរខានបានត្រី មកផ្ទើរបួនភ្លា ។ បួនអើយថ្ងៃក្តៅ ជើងបងពងនៅ
អោមអង្កា ក្តៅដល់ក្នុងថ្លើម ដង្ហើមទយា ដល់ដួលច្រើនគ្រា ស្ទើរវិលក្រោយខាន ។ បងខំបោលទៅ បួនអើយរឹងក្តៅ រន្ធក់
អង្គប្រាណ បងបោលហើយគិត ក្នុងចិត្តថាស្មាន ប្រហែលទាហាន ច្បាំងសឹកមួយសោះ ។ តេជះសំណាង សំណូម
សូមសាង ពីមុនមកនោះ បានជួបតន្ត្រា យាត្រាចំពោះ ហើយស្តេចអនុគ្រោះ ស្មោះស្មានមេត្រី ។ ប្រដៅទុន្នាន នាំជា
និទាន ឱ្យដឹងសេចក្តី បុណ្យបាបត្រូវខុស ហើយហោះចេញខ្នី បងចេញចាកទី រត់ចាប់មធ្លា ។ ចចកប្រាប់ញី សុសសព្វ
សេចក្តី គ្មានខ្វះត្រង់ណា ហើយលោមថាបួន ខ្លឹមខ្លួនស្នេហា អញបងចង់លា ទៅក្ស័យជីវិត ។ យកសាច់ជាទាន ប្រាថ្នា
ឱ្យបាន ជាព្រះអាទិត្យ តើបួននឹងថា ម្តេចម្តាយមាសមិត្ត ញីស្តាប់ហើយគិត ធុញថែមថប់ថា ។ អ្នកមាសបួនអើយ បួនថា
ម្តេចឡើយ ចិត្តអ្នកប្រាថ្នា មិនហ៊ានខាំងយាត់ ឱ្យភ្លាត់សព្វ ក្រែងកើតទោសា ជាប់ដិតដល់ប្រាណ ។ គឺមោះបួននៅ
ក្រោយអ្នកប្រុសទៅ បោះបងចោលឋាន បួនកើតទុក្ខព្រួត ពីរត្រួតពុំក្បាន ទុក្ខមួយព្រោះមាន ទម្ងន់ពេញពោះ ។ ទុក្ខ
មួយព្រោះព្រាត់ ព្រោះប្រាសសូន្យស្ងាត់ សូន្យស្ងៀមក្រៀមក្រោះ ក្រៀមក្រំក្នុងចិត្ត ឆ្អែតឆ្អិតអាឡោះ អាស័យស្រណោះ
អ្នកប្រុសប្រាសទៅ ។ សព្វថ្ងៃរំពឹង អ្នកមាសព្រលឹង ស្មានថាអ្នកនៅ នៃបនិត្យឱ្យ ស្នេហាតទៅ បួនឥតញាតិដៅ
សង្ឃឹមតែអ្នក ។ ជាគូស្នេហា ទុក្ខស្នើបិតា មាតារួមរក្ស រួមរស់ស្នេហ៍ស្នង បួនបងទុកដាក់ ធ្វើខ្លួនលើអ្នក លុះអស់ជន្ម
។ ហេតុនោះបួនស្ទុះ បួនស្វែងលាភលះ ចោលទីគុហា ដិតដោយតាមអ្នក វលក្ខណ៍សោភា ម្តេចឡើយឃ្លាតឃ្លា ពីទ្រូង
បួនពៅ ។ ញីថាតែម្ល៉ោះ ឱនមុខទុក្ខចុះ ឱវាល្អលក្តៅ ហាក់ដូចអគ្គី ឆេះពីពោះទៅ ទល់ទុក្ខហ្មងសៅ ដោរដល់នេត្រា ។
ស្ងៀមស្ងួតស្ងាត់ស្ងប់ ពុំចេញសារសព្វ សារសងវាចា រឹងក្តៅក្នុងថ្លើម ដង្ហើមឱវា ទើបឈ្មោលលោមថា សំឡាញ់បង
អើយ ។ កុំនាងអាឡោះ អាស័យសោកសោះ សោយសោកឥតត្រើយ បើបងបានកើត កំណើតច្នោះហើយ បងមិន
តោះតើយ ទីទៃចោលពៅ ។ សឹមបងមកយក បួនស្ទូនពន្លក បីបមថ្មមទៅ ដាក់លើពិមាន ទិព្វឋានឆ្អិនឆ្អៅ មូលមួយលំ
នៅ នៃបនិត្យស្នេហា ។ ចូរបួនស្រីស្រួល ស្រីស្រស់ទទួល អនុមោទនា ព្រមព្រីនឹងបង ដូចបងប្រាថ្នា កុំនាងរូញា បើក
បងតាមចិត្ត ។ ញីស្តាប់ឈ្មោលថា ហាក់ធូរឱវា សោកស្បើយស្បិត បន្ទោទុក្ខស្រាល ស្រយាលក្នុងចិត្ត ទើបឆ្លើយប្រឌិត
ថាតាមចិត្ត ។ អ្នកនឹងផ្តិលផ្តាច់ ជីវិតយកសាច់ ជាទានប្រាថ្នា យោនយកកំណើត កើតជាសុរិយា បួនសោតជ្រះថ្លា
សាធុនឹងអ្នក ។ ដំណើរចចក មោហោកំព្រក ឈប់ស្ទើរជៀងដាក់ នេះនឹងចាប់និ ទានពីប្រេតយក្ស បិតឋានសំណាក់
នៅលើបព្វតា ។ យក្សនិមិត្តមក លបមើលចចក យក្សស្តាប់ឮថា ចចកផ្តិលផ្តាច់ សម្រេចជន្ម យក្សអរហើយថា បរម
លោភពេក ។ ហើយយក្សនិមិត្ត បញ្ចូលក្នុងចិត្ត ចចកឱ្យត្រេក កាត់ចិត្តឱ្យទាន សាច់គ្មានអស់អែក ហើយប្រេតយក្ស
ស្រែក សាធុកាវា ចចកឈ្មោលញី លុះឮសំដី ប្រេតយក្សឱ្យសា- ធុការដូច្នោះ ស្រុះស្រួលចិន្តា លង់លុះសុរិយា អំពូអ
ស្តង្គត ។ នាំញីចូលដេក ក្នុងរូងដំណេក ដូចដើមកំណត់ នឹងថ្លែងឯព្រៃ ធំក្រៃប្រាកដ ប្របឆ្នេរសមុទ្រ គាប់កាលនោះ
ណា ។ មានយក្ខិនី ប្រេតប្រាសឥតប្តី នៅក្នុងព្រឹក្សា យក្សត្រេចរកប្តី ឃ្លាតខ្នីយាត្រា បានដល់បព្វតា ដែលយក្សប្រុស
នៅ ។ យក្សស្រីឃើញម្តប់ ត្រជាក់ចូលឈប់ បន្តិចបាត់ក្តៅ យក្សស្រីថាអញ ឃ្លាតខ្នាញ់ចេញក្រៅ ដើរហាលថ្ងៃក្តៅ
សៅហ្មងកក្តៅ ។ យក្សស្រីគិតច្នោះ ដើររកទឹកជ្រោះ ឆ្លុះមើលមុខា ឃើញហើយផ្ទៀងផ្ទង ឈ្នៀងឈ្នងនេត្រា យក្សស្រីច
ហើយថា នៅល្អដែរទេ ។ អញដូតទឹកលាប លាងក្តែលឆ្នុះឆ្នាប ឱ្យគ្រាន់ជាងគេ ថាស្រេចយក្សស្រី ឃ្លាតខ្នីងាករ រក
ជ្រោះដូតថែ ដុសសព្វកាយ ។ ហើយយក្សឡើងយក សំពត់បានមក ស្លៀកហើយយាត្រា ដើរទៅហើយគិត ក្នុងចិត្ត
យកថា ចង់ច្រៀងសិនវា ឱ្យបានស្បើយទុក្ខ ។ យក្សស្រីគិតច្នោះ ចាប់ក្បិនចងចុះ ធុក្បាលងើបមុខ គន់មើលរូបរាង ដូច
ពាងព្រហ្មកំ ម្ល៉ោះខំញឹកញាប់ ញាប់ញើដើរលេង ។ រោររំកំ បាទាទន្ទាំ ទន្ទើរទន្ទើរ អង្គុយភ្លាមចុះ ជើងគោះជាភ្លេង ទះដៃ
ច្រៀងលេង ងេកងោកសិរសា ។ ក្រឡេកស្តាំឆ្វេង ស្លាប់ទៅសំឡេង ដូចហ៊ឹងសោកា គគ្រោតគគ្រាក់ រលាក់ញាក់ស្នា ឮ
ដល់យក្សា ប្រេតបិតលើភ្នំ ។ យក្សថាសំឡេង នរណាច្រៀងលេង លាន់ព្រងំ ថាហើយយក្សប្រុស ចរចុះជើងភ្នំ ហើយ

យក្សសំដី លបលួចមើលម្យ៉ាង ។ មើលមិញស្គាល់ជាក់ ថាអះឱ្យយក្ស ស្រីទៅស្រែកច្រៀង យក្សប្រុសចង់ស្និទ្ធ បៀតជិត បញ្ចៀង ធ្នឹមផ្ទាប់ផ្ទាល់ផ្ទៀង សាកសួរទៅថា ។ នាងស្រីក្រមុំ រូបរាងឧត្តម នាងមកពីណា យក្សស្រីថាខ្ញុំ ខិតខំយាត្រា ចេញពីព្រឹក្សា ដើររកចំណី ។ យក្សប្រុសថាអើយ លាភលន់លុះលើ បំណងសេចក្តី ប្រាថ្នាអញប៉ង ចង់ចង់មេត្រី នឹង នាងប្អូនស្រី ជាគូស្នេហា ។ យក្សស្រីថាកុំ លេងស៊ុនពេកខំ ហោម៉ែអញវ៉ា យើងមិនជាស្រី អប្រិយទេណា យើងមានមេ បា ពូជពង្សគ្រាន់បើ ។ យក្សប្រុសថាឱ អញចង់តែរក ពុទ្ធាទេតើ នរណាធ្វើអ្វី ប្អូនស្រីគ្រាន់បើ យក្សស្រីថាអើ គ្មានធ្វើអ្វី ទេ ។ ប៉ុន្តែមាក់ងាយ ហ៊ានហានិយាយ ស្រដីចង់ចែ ខំលេងពាក្យជ្រៅ អញទៅប្រាប់ម៉ែ យក្សស្រីគិតតែ ការកេរ្តិ៍ចំពោះ ។ ប្រុសថាប៉ែអញ ព្រោះបងស្រឡាញ់ ទើបហ៊ានលេង បុរសស្រ្តី សេចក្តីច្នេះឯង មាសមិត្តមិនឆ្លេង សង្សារសោះឬ ។ យក្សស្រីថាស្អប់ ពាក្យប្រុសប្រសប់ ស្រដីពោលលើ ថ្លោងថ្លើស្រឡាញ់ អស់អញឥតស្មើ បានហើយធ្វេសធ្វើ តើយតសំបោះ បង ។ ឯយក្សប្រុសនោះ បានឮដូច្នោះ សោមនស្សអស់អង្គ អរឯកស្រួលសើច សំណើចចំណង់ ថាប្អូនវរវង្ស កែវកុំ សង្ស័យ ។ ចិត្តបងស្រឡាញ់ ពិតៗពេកពេញ ចិត្តជួបភិសម័យ បងផ្សែបខ្លួន លើនួនថ្លើមថ្លៃ លង់លុះក្សិណក្ស័យ មរណ មួយមូលមិត្ត ។ ហើយយក្សប្រុសនោះ ចរចូលជិតចុះ កៀកក្បត់រឹត ដៃដល់ថនា យូរយាទីមធ្ងិត យក្សស្រីកាំងភិត អៀន ខិនក្រា ។ ព្រឹព្រួញប្រាណ រួមរស់ស្មោះស្មាន ជិតជើងបព្វតា អស្ចារ្យកន្លង់ ត្រាច់ត្រង់ត្រឹមផ្កា រសាយបុប្ផា កេសរីករុះ ។ ព្យុះសង្សារ ពិរុណរំលា ស្រក់ស្រោចចម្រុះ នាគរាជពោនពង ក្រញូអង្កត្រដុស ខិនក្បាលលូនចុះ ចូលរូងបព្វតា ។ ព្រួសពិសអង់អាច សំដៃដៃអំណាច ឥតខ្ចាចនរណា ក្អែកពិសពោរពាស ទីទាសត្រៀបត្រា ពេញរូងបព្វតា ហើយសម្ងំជ្រក ។ ស្មោះរឿងយក្សទុក ថ្លែងតទៅមុខ អំពីចចក ដេកក្នុងគុហា ដូចពណ៌នាមក ភ្ញាក់ឡើងរិះរក គិតក្នុងចិន្តា ។ បើអញ ដាស់ញី ប្រាយប្រាប់អំពី ដំណើរអញណា ក្រែងញីឃាត់ប្រាណ រំខានអាត្មា នាំសុនយាត្រា មិនដូចបំណង ។ គួរអញ លបរត់ ចេញចាកប្រាកដ សោះកើតសៅហ្មង ចចកគិតច្នោះ លបស្ទុះចេញហោង ដើរស្រូតរំលង ដល់ជ្រុងបព្វតា ។ ឃើញយក្សនី ប្រែប្រាណឥន្ទ្រីយ៍ ជាខ្មោចមាយា ភិតញ័រចំប្រប់ ស្បែងស្ងប់រោមា ចចកម្នីម្នា ឡើងលើថ្មដា ។ ធ្មេចភ្នែក លោតចុះ ធ្លាក់ក្នុងបាតជ្រោះ បាក់កអាត្មា ក្សិណក្ស័យជីវី យក្សស្រីនោះណា ឃើញហើយជ្រះថ្លា ក្រោកឈរឡើងរាំ ។ នេះបទព្រហ្មគីតិ ពិតពិនិត្យពិន័យនាំ សេចក្តីកែពាក្យពាំ ពាក្យពីកាលចចកនោះ ។ ក្សិណក្ស័យជីវីពជន្ម យក្សម្នីម្នាលា លោតចុះ រើសខ្មោចចចកនោះ នាំប្រពន្ធបរិភោគ្តា ស៊ីសាច់ហែកហុតឈាម ហូរហាមពេញមុខា ឈាមស្រក់ទៅត្រង់ ណា យក្សខិនលិទ្ធតមានសល់ ។ ឆ្អឹងឆ្អែងយក្សទំពា ត្រង់លលាក្បាលសំណល់ បរិភោគឆ្អែតស្អប់ស្អប់ នាំប្រពន្ធវិល ឋានបិត ។ រីឯខ្មោចចចក ស្លាប់ទៅយកជាតិដូចចិត្ត កើតជាព្រះអាទិត្យ រុងរឿងរះត្រចះថ្លា ។ ទុំទែងចងប្រាលឆ្មៅ ភ្លឺ សន្ទៅទាំងលោកា សក្តិសិទ្ធិវិទ្ធិចេស្តា បរិវារចោមសម្រាប់បុណ្យ ។ ហេតុផលចចកបាន សាច់ឱ្យទានមកពីមុន ជួយជូន កើតដោយគុណ បុណ្យចិត្តកាត់ឥតសង្កា ។ សុរិយាចចកគិត អរក្នុងចិត្តឥតឧបមា ថាឱក្តីប្រាថ្នា អង្គអញអើយឆាប់ឆុត ក្រែក ។ ម៉្លេះហើយគ្មាននរណា ធ្នឹមចេស្តាមានតេជដៃ រុងរឿងថ្កើងជោគជ័យ នៃអង្គអញពេញក្លៀវក្លា ។ វិន័យដំណើរនេះ នឹងឈប់ស្ទើរពុំចរចា ចចកសែងសុរិយា ខណ្ឌខានទុក្ខពុំស្រដី ។ ទើបនឹងនិទានពី ចចកញីភ្ញាក់ឡើងខ្ចី ឈ្មោលបាត់ អង្គីក្តី ញីរត់រកតក្កមា ។ ស្រង់ភ្លិនរកតាមផ្លូវ ដល់ជ្រោះជ្រៅឃើញសិរសា សំណល់យក្សភោគ្តា ញីប្រះប្រាណដួល សន្លប់ ។ ភាន់កាំងកាំងស្មារតី អស់ឥន្ទ្រីយ៍ញីចំប្រប់ ដង្ហើមហូតប្រសប់ ប្រដេញខ្យល់សល់សែនទី ។ ហើយហៀបហាក់ នឹងក្ស័យ ក្សិណប្រល័យជន្មជីវី សូន្យសុងស្នងនៅទី ជ្រោះដែលឈ្មោលក្ស័យនោះណា ។ លុះបានដឹងស្មារតី ភ្ញាក់ឥន្ទ្រី ទូញទៅថា ឱអ្នកប្រុសស្នេហា ម្តេចអ្នកមកក្ស័យបងបាត់ ។ ចាកចោលប្អូនដោ ទៅកំព្រាស្ងៀមស្ងប់ស្ងាត់ និរាសប្រាស ព្រាកព្រាត់ ផុតពីទ្រូងប្អូនទៅហើយ ។ តាំងពីថ្ងៃនេះទៅ សមប្អូននៅឯកតតត្រើយ អ្នកប្រុសថ្លៃប្អូនអើយ ប្អូនទៅរកអ្នក ឯណា ។ ឱដូចប្រុសវរមិត្ត មិត្តខ្លឹមចិត្តឥតសង្កា ប្អូនបងផ្សែបា ដូងដីវានិងអ្នកថ្លៃ ។ ម្តេចអ្នកចោលប្អូនទៅ ឲ្យប្អូននៅកំ ព្រាកក្រែក ឥតពឹងឥតអាស្រ័យ បោះបង់បាត់ស្ងាត់ទៅហោង ។ សូរក្ស័យជីវិតទៅ ជាជាងនៅកើតសៅហ្មង ទល់ទុក្ខៗ

ចម្បង រងលំបាកលុះអស់កាល ។ ធ្លាប់ផឹកធ្លាប់ភោក្តា ធ្លាប់ចរចារធ្លាប់ស្ថិតស្ថាល ធ្លាប់នែបធ្លាប់ត្រអាល ធ្លាប់រួមរស់រួម
មណ្ឌល ។ ឥឡូវអ្នកប្រុសប្រាស ប្រាសនិកសពិតពុំយល់ អ្នកអើយសមបួនទល់ ទុក្ខកណ្តែងកណ្តោចព្រៃ ។ តាំងទុញ
ពីព្រលប់ លុះជួនចប់ចូលដល់ថ្ងៃ រឿងរះច្បាស់ព្រឹក្សព្រៃ ព្រឹកព្រាងស្វាងសែងសុរិយា ។ ចចកឃើញថ្ងៃជាក់ ថាឱអ្នក
ប្រុសស្នេហា អ្នកបានជាសុរិយា រុងរឿងរះត្រចះឆ្កៅ ។ អ្នកយកបួនទៅផង ស្និទ្ធស្នេហ៍ស្នងនែបនិក្សនៅ លើឋានទិព្វ
សន្តោ សោះហ្នងសៅសែនទុក្ខា ។ ចចកញឹកញាប់ទៀត តឹងចង្អៀតក្នុងឱរ៉ា ប្រះប្រាណសែនសោកកា សែនអាឡោះ
អាស័យលន់ ។ ពីព្រឹកលុះដល់ត្រង់ សោកសូន្យស្រង់ទល់ទុក្ខធ្ងន់ លុះថ្ងៃទេរទាបទន់ ទាបទៅទៀបចុងព្រឹកព្រៃ ។ ភ្លេច
ផឹកភ្លេចភោក្តា អត់ភោជនាស្តមសន្តែ សន្លឹកនឹកអាស័យ ទៀងទុញដួលប្រះប្រាណ ។ ថានព្រះសុរិយា សួនស្នេហាមិត្ត
កល្យាណ ជ្រៀងជ្រែបែររៀតបាន រៀនទៅទៀតចូលសន្និយា ។ អ្នកអើយបួនក្តៅក្តាត់ ថ្លើមប្រមាត់ឈឺឆួលផ្សា ដូចអ្នក
យកខាន់ថ្នាំ កាប់កាត់បួនអស់ពុងពោះ ។ ចចកញឹកសន្លប់ ញ័រចំប្រក់ សូន្យសុងសោះ ដួលដេកនៅទីនោះ លុះព្រលប់
ចូលសន្និយា ។ សន្សើមធ្លាក់ចុះត្រង់ ជ្រាបជោកអង្គសព្វធាមា ត្រជាក់អស់អង្គា ភ្ញាក់ឡើងទុញសែនសល់ខ្នាត ។ ទុញ
តាំងពីព្រលប់ លុះច្របចប់ចូលអាធ្រាត្រ តារារះព្រោងព្រាត ភ្លឺត្រចះពេញមេឃា ។ ចចកមៀងមើលផ្កាយ ពុំសប្បាយ
ថែមទុក្ខា ថាឱផ្កាយនេះណា បរិវាអ្នកប្រុសតន់ ។ បួនឃើញតែបរិវារ បាត់សង្សារប្រុសល្ងាសល្ងន់ អ្នកអើយបួនគយគន់
រកមៀងមើលមិនឃើញអ្នក ។ ចចកទុញទល់ទុក្ខ គ្មានសាន្តសុខអូលអន់អាក់ លុះព្រឹកព្រាងស្វាងជាក់ ទៀងទុញទៀត
សព្វវេលា ។ មួយថ្ងៃទុញបីដង រឹងរឹតរងរក្ខវេទនា មួយយប់ទុញបីគ្រា ជានិរន្តរតរៀងទៅ ។ ពុំផឹកពុំបរិភោគ ស្តមដោដោ
កជោកជាំនៅ កម្លាំងថយតិចទៅ ។ ខ្សោយទាបទន់ពន់ប្រមាណ ។ ដើរដួលទាំងជំហរ នឹងទ្រាំឈរដេកពុំបាន ក្សិណ
ក្ស័យចាកចោលឋាន ទាំងទម្ងន់ពោរពេញពោះ ។ ដំណើរចចកញឹក ក្ស័យជីវិតក្នុងគ្រានោះ ឈប់ស្ទើរនោះចុះ នឹងនិទាន
ឯសុរិយា ។ រុងរឿងវិទ្ធិវង្សី ស្វាងរស្មីភ្លឺលោកា ជួបជួនបួនមាសា មានពពកមកបាំងបិទ ។ ចាំងចែងសែងសុរិយ័ អប្បរស្មី
ជុំជុកជិត បាត់រងព្រះអាទិត្យ ពេញមណ្ឌលទល់មេឃា ។ ក្សិណនោះអង្គសុរិយា ចចកណាទ្រង់ក្រោធា ថាហើយលើក
ហត្ថា ស្ទុះក្រទាចាកពិមាន ។ នេះបទពំនោលនិទាន ដំណើរដោយដាន ឯអង្គចចកសុរិយា ។ ក្រែវក្រោធលោតស្ទុះស្នា
តប់ទះហត្ថា ក្រឡេកក្រឡៅប្រឹងប្រាណ ។ ថាយើនរណាហៅហាន បាំងមុខអញបាន ទទឹងទទេងមីរមក ។ មើលជាក់
ថាយើពពក ។ ហ៊ានជាសពាសមក តបតប៉ះនឹងអញ ។ អើយើងមិនញឹមចុះចាញ់ តយុទ្ធវិលវិញ ឱរឺងតេជដៃឥឡូវ ។
សុរិយាប្រឹងចែងចាំងទៅ ពពកនិងនៅ ពុំមានកក្រើកទៅណា ។ បាំងបិទជុំជិតសុរិយា រឹងក្រែវក្រោធា ថាអះអង្គអញសព្វ
ថ្ងៃ ។ មិនមាននរណាមួយក្រែ ផ្ទឹមស្មើតេជដៃ ប្រឡងអំណាចខ្លះខែង ។ មានតែអង្គអញឯកឯង ជាធំចិញ្ចែង ចិញ្ចាច
ឥតគុដ្ឋីមបាន ។ ឥឡូវពពកសាមាស្យ បាំងសែងសូន្យធាន ជុំជិតងងឹតមេឃា ។ អះអញលែងជិតសុរិយា ហើយសូម
ប្រាថ្នា កើតជាពពកឆុតឆាប់ ។ ដេរដាស់ពេញពាសខ្នាន់ខ្នាប់ សុរិយាអន់អាប ងងឹតងងល់ណាស់ណា ។ ពពកចចក
កាឡា អង្គងមហិមា ស្រួលសើចសំណើចក្តាកក្តាយ ។ ថាអើយនេះហៅសប្បាយ លើសលេងសព្វសាយ ស័ក្តិសិទ្ធិរឹង
វិទ្ធិចេស្តា ។ អញបាំងសូន្យសែងព្រះអាទិត្យ ដេរដាស់ងងឹត គ្មានវិទ្ធិស្មើអញឡើយណា ។ កាលនោះរដូវវស្សា មានព្យុះ
ព្យោមា សន្លឹកសន្ធាប់ខ្លាំងក្រៃ ។ បក់បោករលកជលស័យ បាក់មែកឈើព្រៃរលំរលើងតៀមត្រា ។ ផាត់ផាយផុយផង់
ពសុធា ផ្សែងផ្សព្វមហិមា ដង្ហោលដង្ហុំមីរមក ។ បក់ដល់សុរិយាពពក ផាត់ផាយបាចបោក បាត់បង់ពុំគង់ប៉ុនល្អង ។
សុរិយាពពកនោះហោង ក្រោធាក្រែកន្លង ថាយើងអង្គអញសព្វថ្ងៃ ។ មិនមាននរណាតដៃ ឥឡូវនេះក្រែ មានខ្យល់ដីខ្លាំង
បក់ផាត់ ។ កើតជាពពកខ្សោយក្តាត់ អញចង់គិតកាត់ ជាពពកចោលចេញ ។ ប្រាថ្នាកើតជាខ្យល់វិញ ខ្យល់នេះគ្មាន
ចាញ់ គ្មានខ្លាចអំណាចនរណា ។ កាលនោះពពកសុរិយា តាំងចិត្តប្រាថ្នា កើតជាវាយោផាត់ផាយ ។ ផាត់ផង់ផុលីខ្លាត់
ខ្លាយ ព្រឹក្សាអន្តរាយ រលីងរលំគ្មានសល់ ។ ញាប់ញ័រចិត្តមណ្ឌល បោកបក់ទៅដល់ ដំបូកជំស្លុកខ្ពស់ខ្ពង់ ។ ខ្យល់
បក់ឆាប់ឆក់ត្រូវត្រង់ ដំបូកនៅគង់ ជំហរជំហើមទប់ទល់ ។ នៅនឹងបីទ្រមីងដូចដល់ ឥតមានអំពល់ កក្រើករំពើកឡើយ

ណា។ វាយោពពកគិតថា យើងមាននរណា មកទល់អង្គអញជាខ្យល់ ។ អញបក់ព្រឹក្សព្រៃគ្មានសល់ ប្រើថវិមណ្ឌល ញាប់ញ័ររន្ធត់ណាស់ណា ។ ទោះទឹកសមុទ្រគង្កា អញបក់បែកជា រលករលាមគ្មានសល់ ។ កាលនោះវាយោគិតឆ្ងល់ ក្នុងចិត្តខ្លាយខ្វល់ ថាអាងដំបូកស្តុកស្តឹង ។ ដំហាមគ្រមាមបីទ្រមីង ទ្រមីកស្តីកស្តឹង វិទ្ធីវិមិនចាញ់នរណា ។ ឈ្នះអញ ជាមហាវាតា ច្នោះអញប្រាថ្នា កើតជាដំបូកវិញចុះ ។ វាយោពពកគិតច្នោះ លែងជាតិខ្យល់នោះ កើតជាដំបូកស្តុកស្តឹង ។ ព្រងើយទ្រមើយទ្រមីង ខ្យល់បក់ទៅនឹង មិនមានកម្រើកដល់តិច ។ ទោះបីខ្យល់ព្យុះម្តេចៗ បក់បោកខ្លាំងតិចដំបូកក៏ នៅនឹងច្រលំ ។ ដំបូកចចកឥតឆ្ងល់ ថានេះត្រូវរកល់ ចិត្តអញប្រាថ្នាម្តងមាំ ។ ខ្យល់ព្យុះបក់ចុះគគ្រាំ ភ្លៀងឱរដោគជាំ អញ ទ្រាំអញទ្រទ្រង់បាន ។ កាលនោះមានសត្វតិច្ឆាន ក្តាន់ត្រោសមួយមាន ហ្នឹងក្តាន់ដើរតាមត្រៀបត្រា ។ ក្តាន់ដល់ដំបូក នោះណា ចូលលិទ្ធកោក្តា ខ្លះវែងខ្លះជល់នោមដុះ ។ ខ្លះកាយរលាយរលុះដំបូកធំនោះ ពុំអាចទ្រាំទ្រនៅបាន ។ ដីជ្រាយ ផ្ទះឆ្មាយចេញថ្ពាន ក្តាន់លេងជាលាន រលំដំបូកនោះទៅ ។ ចចកដំបូកនោះកូរ ខេខឹងក្រញូរ ក្រព្រែងអង្រួនសិរសា ។ ដំបូកចចកគិតថា អញចង់ប្រាថ្នា ទៅកើតជាក្តាន់នោះវិញ ។ គិតហើយប្រែប្រាណចាកចេញ ពីដំបូកមិញ ទៅកើតជា ក្តាន់ដូចចិត្ត ។ ក្តាន់ដើររកសុំឆ្ងាយជិត ឥតមានភ័យភិត ក្នុងចិត្តត្រេកអរគិតថា ។ អញបានដូចចិត្តប្រាថ្នា ម៉្លេះគ្មាន នរណា ជាពីរនឹងអញទៀតទេ ។ ប្រទះក្តាន់ត្រោសនៅឯ ព្រៃជល់ទាល់តែ ចាលចាញ់រត់ខ្ចាញ់ចូលព្រៃ ។ ដំណើរក្តាន់ ត្រោសនោះនៃ ឈប់ស្ទើរវិលវែ ពុំមាននិទានឡើយណា ។

នេះនឹងប្រែបទ- កាកគតិកំណត់ កំណាព្យចរចា កេរកាលនោះមាន ព្រានព្រៃមួយណា ត្រាប់ត្រង់យាត្រា រុករកបរចាញ់ ។ រូបរាងកំប៉េះ កំប៉ោងក្រញេស ក្រញើសក្រញាញ់ ក្រញូរក្រញើត ភ្នែកស្លឹតសក់ច្រាញ់ កូចចាក់កណ្តាញ់ កណ្តូបពក ពាស ។ ព្រានដើរត្រុក ព្រៃស្បាតរានរុក រកបាញ់រមាស រមាំងប្រើសក្តាន់ កាប់កាន់ចេញពាស រកស៊ីដេរជាសក្រហម ទាំងព្រៃ ។ វីក្តាន់ដំបូក រុងរាងធំស្តុក ការហ្នឹងរំពៃ មានក្តាន់ឡើងក ចូលមកវែផែ ក្តាន់ដេញភិតភ័យ ចូលជិតពុំបាន ។ វី ឯព្រានព្រៃ ឃើញក្តាន់ធំក្រៃ អរពន់ប្រមាណ ដំឡើងស្នាក្រើត ក្រអឺតប្រុងប្រាណ លុតជង្គុយរលាយ ដើរទាតិចទៅ ។ លូនវាចូលជិត ភ្នែកម្ខាងព្រានបិទ ម្ខាងបើកក្រឡៅ ក្រឡេកមិចមៀវ ស្រងៀវសំដៅ សម្រុកត្រង់ទៅ លោះកែស្នាក្តាត់ ។ ត្រូវត្រង់ជាន់ឡើង ក្តាន់ដួលបះជើង ស្ទុះក្រោកឡើងថ្ងាត់ ឈឺធៀបផ្សាយផ្សា ឱរក្តោក្តាត់ ជំរក់វាកាត់ ថ្លើមផ្ទះឆ្មាយ ចេញ ។ ឈាមហូរច្រាស់ច្រាល់ ទុំទែងរន្ទាល ជោរជន់ពាសពេញ ប្រឹងប្រែបែរពាល ដួលត្នោលចុះវិញ ដង្ហើមប្រដេញ ញាក់ញ័រអង្កា ។ ក្តាន់គិតរំពឹង ថាអញនេះនឹង ក្ស័យចោលរូច បើនឹងក្ស័យ ប្រល័យជន្មា សូមចាប់ជាតិជា បន្លោះស្នា វិញ ។ ក្តាន់គិតតែម៉្លោះ ក្ស័ណក្ស័យសូន្យសោះ ក្រឡាប់ជាតិចេញ ពីក្តាន់ចចក ធ្លោះផ្លុកវិលវិញ វិលវឹងមកមិញ កើតជា ព្រៃត្រសា ។ វីឯព្រានព្រៃ ឃើញក្តាន់ក្ស័ណក្ស័យ ព្រានចូលម្នីម្នា ពន្លះយកសាច់ សម្រេចភោជនា ឆ្អឹងឆ្អែងលោ ក្បាល ព្រានចោលចេញ ។ រួចហើយព្រានទៅ ផ្ទះទីលំនៅ ព្រានដូចដើមវិញ មានកាលមួយថ្ងៃ ព្រានព្រៃចរចេញ ទៅរកបរចាញ់ សត្វដូចសព្វគ្រា ។ ពុំបានសត្វសោះ វិលមកពីនោះ ព្រានគត់គិតថា អញដើរចរចេញ រកបាញ់ម្រឹតា សព្វថ្ងៃហាក់ជា មានជ័យមានលាភ ។ អះឱអញស្តាយ កាលអញស៊ីបាយ ភ្លេចថ្វាយបាយាប ហេតុនេះអញស្វែង វាឆ្អែងឥតលាភ ណ្ហើយចុះបាយាប ថ្ងៃក្រោយសឹមថ្វាយ ។ ហើយទើបព្រានព្រៃ ឆៀងភ្នែករំពៃ ព្រឹក្សាទាំងឡាយ មានមែកសាខា បុប្ផារីក រាយ ភ្នកនឹកសប្បាយ ក្នុងចិត្តគិតថា ។ ឱអស់ផ្កាផង ក្រអូបកន្លង សប្បាយណាស់ណា អញចង់ច្រៀងជ្រង បានម្តង ទៅវា ហើយព្រានច្រៀងថា ទំនុកស្និទ្ធស្នេហ៍ ។ ជ្រងអើយនាងជ្រង បងចេញបាញ់ម្តង ត្រកាលជាងគេ វាឆ្អែងអប្រិយ បានអ្វីធ្វើមេ វិលវិញទេ លិទ្ធផេះជើងក្រាន ។ ស្រែកច្រៀកបណ្តើរ អក្សាលងងើ រមិលខ្លួនប្រាណ មុខស្ងួញមាត់ស្មេញ សឆ្មេញដូចបាន ព្រានច្រៀងកម្សាន្ត ដើរដោយមាត់ ។ លុះបានដល់ម្តប់ ជ្រៃមួយចូលឈប់ ចូលចតនិទ្ទ្រា នៅក្រោម ម្តប់ជ្រៃ ព្រានព្រៃផ្អែកស្នា ប្រគល់ព្រឹក្សា ដេកលង់លក់ទៅ ។ មែនមានចចក កំព្រយកំព្រក កំព្រឹងហ្នឹងសៅ ចេញពីព្រឹក្ស

ថ្មីម្នាចូលទៅ ត្រង់ព្រានដេកនៅ ក្រោមម្លប់ជ្រៃនោះ ។ ចចកថាព្រាន វាបាញ់មិនបាន សត្វមួយដល់សោះ អញចាំភោគ្គា ដោយសារព្រាននោះ ថ្ងៃនេះឆ្កែសោះ គ្មានអ្វីភោគ្គា ។ ចចកមើលទៅ ឃើញស្នាដៃក្នុងនោះ គល់ជ្រៃសាខា ចចកថាឱ លា ភោគ្គា អញទៅទំពា បន្លោះស្នានោះ ។ អង្កើមស៊ីលេង កុំឱ្យវាឆ្កែ វាបង់ជើងសោះ ចចកទំពា ព្រំត្រស្នាត្រៀមក្រោះ ទាល់ជ្រាយដាច់ស្មោះ ស៊ីជាភោជនា ។ ឯក្តាន់ធំនោះ ប្រាថ្នាចំពោះ កើតជាព្រំត្រស្នា លុះដល់ចចក កំព្រកមោហា ទំពា ព្រំត្រសា ដាច់ទៅដូច្នោះ ។ រឹងខឹងគ្នាន់ក្តាញ់ គិតថាអង្គអញ កើតជាបន្លោះ ស្នានេះមានវិទ្ធិ ស័ក្តិសិទ្ធិចំពោះ ឥតគេស្មើ ស្មោះ ផ្ទឹមនឹងអញបាន ។ ឥឡូវចចក នេះតើវាមក ពីណាហៅហ៊ាន ចូលមកទំពា ព្រំត្រស្នាដាច់បាន ចចកនេះមាន អំណាចជានា ។ បើច្នោះគួរអញ ប្រាថ្នាវិលវិញ យោនយានជាតិជា ចចកទើបបាន មែនមានប្បទា គិតស្រេចកាឡា ក្រឡាប់ជាតិទៅ ។ កើតជាចចក កំព្រយកំព្រក កំព្រើលហ្នងសៅ ដូចដើមដែលវិញ ត្រឡើទេញទើបទៅ ព្រោះលោភកម្លៅ កម្លាំងមោហា ។ លោភលន់លើសលែង ហេតុកម្មនោះឯង នាំឱ្យប្រាថ្នា កើតជាចចក កំព្រកនោះណា ឥតគេស្មើហា ជា មិត្តនិគ្សនៅ ។ ហេតុនោះពាក្យព្រេង ព្រឹទ្ធប្រាជ្ញទុកតែង ទូន្មានកូនចៅ ឱ្យប្រែលះលោភ ចេញចាកចោលទៅ កូនអើយ នេះហៅ គំនិតឆ្កែត្រឡើ ។ ទុកតជាច្បាប់ ទៅមុខគ្រាន់ត្រាប់ គ្រាន់ត្រង់កុំធ្វើ កុំឱ្យចូលចិត្ត គំនិតឆ្កែត្រឡើ គួរចាំកូរជឿ គួរចៀស ឱ្យឆ្ងាយ ។ កុំត្រាចចក មោហាកំព្រក កំព្រើលអន្តរាយ លោភក្រៅគន្លង អ្នកផងទាំងឡាយ លោភលុះអន្តរាយ ជាតិជួរ អប្រិយ ។

នេះបទព្រហ្មគីតិ ចប់ជំពិកជួនសេចក្តី ល្បិចល្បើកលើកជាថ្មី ពីដំណើរសត្វចចក ។ ចែងចប់គ្រប់និទាន ពីបុរាណមាន រៀងមក និយាយរាយរាប់រក ជាតំណាងទៅមុខ ។ លើកគ្រាន់មើលកម្សាន្ត គ្រាន់នឹងបានកែអផ្សុក ជាកេរ្តិ៍ទៅមុខ មាន ប្រការដូច្នោះស្រាប់ ។ ព្រះពុទ្ធសករាជគ្រាន់ គ្រប់ពីរពាន់បួនរយរាប់ វស្សាប្រាយឯកសប្ត ខែកន្លងដប់មាសា ។ ថ្ងៃបាន ម្តែប្រាំក៏ ក្នុងឆ្នាំចឆសកា ហេមន្តរដូវជា ខែផល្គុនខាងឯខ្នើត ។ នាថ្ងៃព្រហស្បតិ៍ វេលាទីដប់ពីរកើត ពាក្យពេចន៍ពោលពុំ ឆើត ខុសខាតជួនជួនមិនសម នាមខ្ញុំឈ្មោះសោតសឹង អ្នកផងដឹងមិនច្រឡំ អក្សរតូមធំ ជើងបុកក្រោមដាក់ ក មុខ ។ ហើយគូសលើពីរ១៨៨ តាមទំនងអ្នកប្រាជ្ញទុក្ខ ឱ្យរៀនជាទំនុក ចិត្តសំគាល់តួអក្សរ ។ បើលោកណាមើលម្យ៉េង កុំកូន ជៀងជៀលនិន្ទា ឆ្លាំឆ្លងពាក្យត្រង់ណា ជួយតម្រង់ផងឱ្យទាន ។ សូមចបទបរិយាយ ជានិយាយពីបុរាណ រៀងមកមាន និទាន ប្រការដូច្នោះឯងហោង ។